

Leányvári Újság

Leinwarer Zeitung

AZ ÖNKORMÁNYZAT LAPJA

III/4. szám
2009. január

Újévi gondolatok

Az év végén – új év elején az ember számadást, kalkulációt végez. Mەرlegre kerül, hogy mit sikerült elvégezni az eltervezettekből, miben hibázott, illetve tudott-e valamiben előrelépni.

A 2008-as év gyötrelmesen nehéz, de alapvetően sikeres év volt. A korábbi döntések értelmében, a bürokratikus nehézségek ellenére, sikerült kialakítani a kálvária-dombi nagyberuházás közműveit (víz, csatorna, villamos hálózat, közvilágítás) és az utómunkálatokat nem számítva az útépitést. A sikeres befejezést az „Sz”-faktor, azaz a szerencsetényező is segítette. A december elején tapasztalt esőzéseket leszámítva, ideális időjárás ellentételezte az engedélyezési eljárások késedelmes időkieséseit.

A kialakított 42 építési telek közül 30 gazdára talált, rácáfolva a korábbi értékesítési félelmeinkre.

Nem sikerült az óvodabővítést célzó pályázatunk, de nem adjuk föl. Engedélyes tervünk van a Várdomb utca korszerűsítésére. Sikerült az iskolai világítást korszerűsíteni. Az oktatási intézményeinkben 2-2 millió forint pályázati pénz – az év vége ajándékaként – segítette az oktató-nevelő munkát. A pályázati sikerek nagyban dicsérik az intézményvezetők munkáját. Várjuk a Művelődési ház korszerűsítését célzó pályázat első fordulójának eredményhirdetését. Röviden ennyi a mögöttünk álló évről.

2009-re nehezebb optimista várakozás-

sal tekinteni. ElcsépeIt szlogen a világ-válságot említeni. Ami biztos, hogy az állami normatívák tovább csökkennek a 2008-as szinthez képest. Legjelentősebb bevételünkre az iparűzési adóra a válság negatívan fog hatni. Alaposan meg kell nézni, hogy milyen pénzt, milyen célra költünk majd el. Az idei költségvetés nehéz menet lesz – „Ember tervez, Isten végez” – , de terveink a folytatásra is vannak.

A Képviselőtestület elvi döntést hozott a kálvária-dombi beruházás folytatására, ami várhatóan az út folytatására fűzve további 16 építési telek kialakítását jelenti. Az óvodabővítésről szóló pályázatot remélhetőleg ismételten kiírják, mint ahogyan remélhetőleg módosul a belterületű utak pályázati feltételrendszere is. Az intézményfejlesztésben nagy feladat és kihívás a pilisjászfalui iskolával való iskolaszövetség, ami remélhetőleg növeli az intézmény normatív finanszírozását. Nehéz év előtt állunk. A Képviselőtestület járatlan utakon kénytelen haladni, de a legfontosabb, hogy halad... Az előrejutáshoz bátorság, kitartás, sok munka és az a bizonyos „Sz”-faktor is szükséges.

Őszintén remélem, hogy a baljós előrejelések ellenére a 2009-es év végén is beszámolhatunk sikerekről. Kívánok minden leányvári polgárnak boldog új évet.

Toth János
polgármester

Rendkívüli Képviselő-testületi ülés 2008. december 15.

Megjelentek a Képviselőtestület megválasztott tagjai:
Boros László, Csobán Zoltán, Juhos Tamás,
Hanzelik Gábor, Misikné Lóczy Irén képviselők.
Dr. Holicska Judit jegyző
Papp Pál alpolgármester
Tóth János polgármester

Igazoltan távol: Adamik Sándor, Frank György,
Kovács István képviselők.

- A Képviselőtestület döntött az építéshatóságról. Korábban már jeleztük, a 2008-as év folyamán több ízben nehezedtek az építéshatóság fenntarthatóság feltételei. Első ízben még csak technikai jellegű előírásoknak kellett megfelelni (lézertáv mérő, digitális fényképezőgép stb.). Másodjára, az addig vállalkozóként alkalmazott munkatársat köztisztviselőként kellett alkalmazni. Harmadik problémaként MT rendelet előírja, hogy minden építéshatóságnál 2 fő építéshatósági köztisztviselőt kell alkalmazni. A Képviselőtestület mérlegelte aényt, hogy a kálvária-dombi telekki-

alakítás, valamint a Várdomb utcai üres telkek (ez összesen mintegy 62 darab) indokolja az építéshatóság fenntartását. Természetesen figyelembe kellett venni az Önkormányzat pénzügyi teherviselő képességét is. A Képviselőtestület úgy döntött, hogy ezt a feladatot társulásban nem kívánja ellátni. Az első fokú építéshatóság helyben tartása érdekében a Polgármesteri Hivatal létszámát 2 fő határozatlan időtartamú, heti 10 órás munkavégzésű építéshatósági munkakörű köztisztviselővel növeli.

- A Képviselőtestület elfogadta a Dorogi Többcélú Kistérségi Társulás 2008. évi munkájáról szóló beszámolót.
- A polgármester tájékoztatót adott az iskolatársulással kapcsolatos feladatokról. Ismertette, hogy milyen és mennyi állami normatívát lehet igényelni a társulás létrejötte esetén. A jegyző ismertette a társulás jogszabályi feltételeit.

*Tóth János
polgármester*

Felhívás

Leányvár község Polgármesteri Hivatala tájékoztatja a község lakosságát, hogy a gas.hu-nál, Magyarország első szabadon választható gázszolgáltatójánál nem csak online, hanem papír alapú szerződéskötésre is lehetőség nyílik.

2008. február 28-ig történő szerződéskötés esetén 8% kedvezmény érhető el, az alapidő változatlan marad. A szolgáltató váltással évente átlagosan 1 havi gázszámla ára takarítható meg. A fizetési mód lehet csoportos beszedés vagy átutalás.

A szolgáltató-váltás semmilyen műszaki átalakítással nem jár; nem kell gázvezeték, gázórát cserélni. A váltás során a gázellátás folytonossága garantált, továbbá a gáz minősége sem változik. A gázár támogatás tovább-

ra is igényelhető. A szolgáltató váltás adminisztratív folyamata 4 hónapot vesz igénybe. Nincs hűségnyilatkozat, szerződéskötési díj, egyéb átállási költség.

Tájékoztatás, szerződéskötés a Polgármesteri Hivatal tanácstermében 2009. január 22-én és január 29-én 15 és 20 óra között.

Szükséges dokumentumok: személyi igazolvány, gázszámla (éves m³ felhasználás is), bankszámlaszám. A számlafizető lehet más személy is (pl.: idősebbeknél gyermekük. Ebben az esetben a számlafizető bankszámlaszáma, személyi igazolványa, és a szerződés aláírásához a személyes megjelenése szükséges).

Felvilágosítás: Albitz Ferencné, megbízott.
Telefon: 06 20 519 7522

Projektmunka az iskolai németórán - hagyományápolás

Az iskolai német órák feladata többek között a hagyományápolás, őseink betelepülésének ismerete, valamint a múltbéli mindennapos életük behatóbb megismerése.

Tanulóimnak szorgalmi feladatként adtam a gyűjtőmunkát. Néhányan próbálkoztak is, az egyik legsikeresebb munka riport formájában készült el.

Külön öröm számomra, hogy a riport alanya, Egri Sára dédnagymamája nagyon sok kérdést megválaszolva készségesen vállalta e szerepet. Meghatódva hallgattam Sára kérdé-

seit és Schiszler néni múltban kutatóválasztait. Megerősített abban a hitemben, hogy nagyon fontos minden mozzanatot, visszaemlékezést, gyűjtést, hagyományt és szokást ápolni, megőrkíteni és az utókornak átmen-teni.

Kérem, olvassák figyelmesen egy 12 éves leány érzelmekben gazdag házi dolgozatát, mely bennünket, felnőtteket is elgondolko-dásra késztet.

*Nagyné Engler Zsuzsa
igazgatónő*

Az én dédimamám, Schiszler Péterné- Strack Borbála

*„Nem volt könnyű az élet!”
(készült a riport alapján)*

Ez az idős néni (90 éves) teljesen átlagos-nak tűnő, magyar nőnek néz ki. Ám a látszat csal, még hozzá nem is kicsit! Ő megélte a II. világháború és az 1956-os harc borzadal-mait, emellett szembesült a svábok megpró-báltatásaival, hisz' ő maga is az. Megélte a szocializmust, tudja hogyan fejlődött a tudom-ány, tudja milyen kicsiként elbúcsúzni a szeretett családtagoktól, és azt is tudja mi-lyen az, amikor zsarolják az embert, mert svábnak vallja magát. Ő annyi mindent átél-t, és én, Egri Sára nagyon büszke vagyok rá, hogy ő az én 90 éves dédimamám.

Bevallom idős már, de néhány dologra olyan tisztán emlékszik mikor mesél, hogy alig hiszek a fülemnek. Pedig így van! Hogy honnan tudom? Zsuzsa néni az igazgatónk, nemrégiben beszámolt nekünk, hogy mit mesélt az ő nagymamája aki 89 éves! Hihe-tetlen, hogy milyen sokáig és egészségesen tudnak élni, pedig róluk aztán elmondhatja az ember, hogy nehéz és sokszor rossz életet éltek meg! Nagyon örülök, hogy én erről mind tőle mesélhetek majd az én utódaim-

nak! Ha a dédipapám is élne még, aki most 98 éves lenne, még több mindent tudhatnék, hiszen ő 8 évvel hamarabb született!

Ha a kedves olvasók vissza szeretnének révedni a múltba, akkor elmesélem, amiket tőle hallottam!

Kevesebb lehetőségük volt a szülőknek, hogy jó gyerekkort biztosítsanak gyermekük-nek. Rongybabákkal játszottak, főzőcskéztek és táncoltattak. A szülőknek a mosogatás-ban, a felmosásban és a kapálásban kellett segíteniük. Mindig kellett köszönniük, mert mindenki mindenkit ismert a faluban. Az iskolában olvasás, számtan volt és verseket tanultak. Nagyon fontos volt, hogy kész le-gyen a leckéjük. A szünetekben, ami tíz per-cig tartott németül beszéltek. A gyerekeket szigorúan nevelték.

A háborúban kevés volt az élelem és a ru-házat. Mindent jegyre lehetett vásárolni. Nagy drágaság volt, mert kevés volt az áru a boltokban. 20 dkg cukrot kapott egy felnőtt egy hónapra. Vasárnaponként templomba mentek. Mise után, délután litánia volt, majd sétáltak a faluban. A kislányoknak egybe szabott ruhájuk volt, a nagyoknak külön szoknya és blúz. A ruházat 2-3 alszoknyá-

ból és egy felsőből, spanglis cipőből és fehér harisnyából állt.

Karácsonykor várták a Jézuskát, nagy ünnep volt a Húsvét és a Búcsú is.

Szentestén négyszer voltak betlehemezni. Minden házba bekopogtak. Két angyal volt, Mária és József. Karácsonyi énekeket énekeltek, ekkor hozták be a karácsonyfát és az ajándékokat. Imádkozniuk kellett, ezután nézték meg az ajándékokat. A szobák bútora ágyból, kályhából, kis hintából állt. Jellegzetes sváb étel a palacsinta, a pogácsa, és a fánk. A disznóvágáson a hentes vagy egy hozzátartozó vágta le és belezte ki a disznót.

Iskola után cselédlánynak ment. Vigyáztak a gyerekekre. Amikor a barátnőkkel találkoztak, akkor bejárták a falut és énekeltek. Tanultak és beszélgettek. Este korán lefeküdtek. A házakat köművesek és az ismerősök készítették. Az apja jószívű ember volt, ács-mester. Nagyon jó zenész volt és volt fűvőszzenekara. Vasárnaponként bált rendeztek. Míg próbáltak a zenészek, a zenére táncoltak. Ha tudtak, mentek a bálba. Otthon tartották az esküvőt. Reggel tíz órakor mentek a tanácsházára, és onnan ment a menet a templomba, ott tartották a misét. 11 óráig tartott, onnan hazamentek átöltözni, utána jött az ebéd: leves, sült hús, majd sütemény. Ezt követte a multság.

Ezután vége volt az esküvőnek.

Szénnel és fával fűtöttek. Reggel a nőknek reggelit kellett adni a családnak, majd ebédet főztek. Délelőtt mentek vásárolni. Délután mosni és az állatokról gondoskodni kellett. Este vacsorával végződött a nap. Először Solymáron, később Pesten volt cseléd. Ekkor házimunkát végzett. Minden munka be volt osztva napokra. Közben volt egy solymári lány, akivel a szabadidejében találkozott. Vasárnaponként, amikor szabadnapjuk volt a környéken találkoztak az ismerősökkel. Elmentek a Ligetbe sétálni vagy a Széna téren beszélgettek. Nyolc órára otthon kellett len-

niük. Nem akart mindig cselédlány lenni, így elment a lőporgyárba dolgozni.

Mikor férjhez ment, Leányvárra költözött. Ekkor otthon dolgozott és nevelte három gyermekét, és a családi vállalkozásként működő moziban takarított. A háború alatt sok borzalmat átélt, bujdosott az ellenség elől, próbálta megvédeni a családját. A mindennapi megélhetést biztosító mozit elvesztették. A katonák a mozigépet tönkretették, csak a vállalkozás utáni hitel maradt a nyakukon, ami tovább nehezítette életüket. A kitelepítéskor a szüleit és a testvéreit deportálták, ezt élete vége felé sem tudja feldolgozni.

Mindezt azért szerettem volna tőle tudni, mert a dédimamám, és azért mindig is érdekelt ez a téma. És aki teheti, legyen bátor, és kérdezze meg felmenőit életükről, hiszen olyan dolgokat tudhat meg, amit mástól nem. Igaz Borbála solymári születésű, mégis tud mesélni, mert miután férjhez ment, ide jött lakni. Soha nem felejttem el ezt a beszélgetést, hisz az embernek őriznie kell szerettei emlékét.

Most, hogy már tudják, milyen volt régen az élet, szeretném valamire felhívni a figyelmet: nem mindig azokra kell felfigyelnünk, akik a televízióban és a magazinokban szerepelnek minden nap, hanem ha néha körülnéznénk, akkor látnánk, mennyi, sokkal értékesebb ember él közöttünk, ezért én szeretném, ha ezekre az emberekre figyelnénk, mert úgy érzem, falunk tele van nem mindennapi emberekkel. Nagyon remélem, hogy kedves olvasók észreveszik őket. Akik elolvasták írásom, azok tudják, hogy régen az emberek jobban-rosszban segítették egymást. Tegyük mi is így, és próbáljuk segíteni az embereket, hogy hasznosnak érezhessék magukat és mi is magunkat!

*Egri Sára
6. osztályos*

Portré vázlat Pléli Andrásról, egy sikeres leányvári kiállítás „varázslójáról”

2008. november 15–16-án a Kultúrotthonunkban került megrendezésre az első Leányvári Galamb- Díszbaromfi és Díszmadár Kiállítás.

Községünk újszerű rendezvényének egyik megálmodója, kezdeményezője, szervezője és kivitelezője, egy immár országos hírű szakember, falunk lakója Pléli András (68 éves)

Családja Vasút u. 14 sz. alatti otthonában beszélgettem vele munkájáról, kedvenc időtöltéséről és egy nagysikerű helyi kiállítás kulisszatitkairól, várakozásokat messze meghaladó sikeréről.

Bandi és felesége egy kandallós szobában barátsággal, meleggel és jó szóval fogadott. A szépen lambériázott helyiségben időnként a bim-bam óra figyelmeztetett az idő múlására, a díszes papagáj pedig példás figyelemmel, csöndben hallgatta gazdája szerénykedő mondatait.

Ahogy a hindu bölcs tanácsolta az embereknek, ő törekvéseiben, igyekezetében mindig a Nap felé fordult, hogy megpillantsa azt.

Már gyerekkorában rajongott az állatokért. Kőműves szaktudását házuknak praktikus elrendezése, udvarának patinás rendezettsége igazolja. *Mindig kell csinálni valamit, nem szeretek télenkedni*– mondja, s ezzel bizonyára felesége, Kati is így lehet, mert a gondosan téliesített udvari kert és a gondozott lakás erről árulkodik.

Az első nagy szerelem a galambokkal kezdődött. Az első galambjai az ún. pörtli galambok voltak, amelyek csoportosan,

frissen, elegánsan repültek, s egyre magasabbra emelkedve végül már alig lehetett látni őket. Emelkedésükkel, röptükkel mintegy térbeli igazolását adják az időben táguló emberi törekvé-

seknek, változásoknak. Bandi életének története is arról szól, hogy szorgalmas igyekezettel, munkával, tanulással, kitartással az ember egyre magasabbra jut, változik környezetéhez való viszonya, más aspektusból látja a világot.

A postagalambok már egy emeltebb szintet jelentettek a galambászatban. A 70-es években a leányvári galambászoknak, az országos egyesület tagjaként, C 21-es törzsszámmal önálló egyesületük volt. Madar Gyula, Madar Gábor, Szehr János és még vagy fél tucat fiatal találkozott rendszeresen. Szép évek voltak. Állandóak voltak a szakmai beszélgetések, beszerezték az időmérésekhez szükséges versenyórát, a galambok számozott gyűrűket kaptak. Szoktató házi versenyeket rendeztek. Monorról és Záhonyból várták vissza galambjaikat. E szép évek egyik nevezetes emléke maradt, amikor a debreceni vasútállomásra feladták a galambokat. Az állomásfőnöknek szóló levélben egy 20 Ft-os bankjegy is volt azzal a kéréssel, hogy eressze el a galambokat és küldje vissza a

ketreceket. A galambok és a ketrecek is visszaérkeztek Debrecenből. Akkortájt ez így működött! Ma pedig, éppen írásom készítése közben hallok a televízióból, hogy a debreceni állomás a vasutas sztrájk miatt nem indít és nem fogad vonatokat. Akkor a galambászok tudták mikor érkeznek vissza a galambjaik, ma pedig az utasok nem tudják, mikor indul és érkezik a vonat, amellyel utazni szeretnének.

Bandi egész nap kíváncsian figyelte, hogy mikor érkezik az első hírnök. Másnap a munkahelyén izgatottan kereste őt Szehr János a jó hírrel. *Gyere haza, mert megérkeztek a galambjaid Debrecenből.* Nagy esemény volt a galambászok között az órabontás. Összehasonlíthatták kinek, milyen számú galambja mennyi idő alatt ért vissza Debrecenből. Később Drezdába is elkerültek a versengő leányvári postagalambok.

Nagy kár, hogy a helyi egyesület később az érdektelenség és a fásultság következményeként lassan-lassan szétmállott, feloszlott. Egykori tagjai részére ma már csak fiatalságukat idéző szép emlék maradt a helyi egyesületi élet.

Bandi sorolja a galambokkal való törődés hétköznapi feladatait, a pihenő helyek, dúcok, galambházak tisztántartását, a fészkek felügyeletét, a galambok rendszeres védőoltásainak elvégzését.

A galambok gyorsan szaporodnak. A galambtojások 17 – 20 nap alatt kikelnek. A két galambtojást a hím és a tojó, a nőstény felváltva melegíti, kelti. Nekem ez azért furcsa, mert még nem láttam, hogy a kakas ülne „beugróként” a kotlós helyén, a tojásokon. Bizonyára a galambok már egy munkamegosztást is vállaló, fejlettebb nácio. Egy hónap után már kirepülnek a kis jövevények, addig anyjuk a szájával eteti őket.

A postagalambok 70-80 km/óra sebességgel teszik meg az esetenként több száz km-es útjukat. Útközben megpihennek, ilyenkor, ha vizet vagy eleséget találnak, ellátják magukat és azután tovább indulnak útjukra. Hazaérkezve gazdájuknak nagy örömet szereznek, ilyenkor egy – két napig bágyadtak, fáradtak a nagy úttól, de újra ismert, megszokott helyükön, otthon vannak. Milyen szeretnivalók hűségükért, ragaszkodásukért, honvágyukért. Ők nem oda mennek, ahol könnyebb az élet, vagy sok a pénz. Ők mindig szerető gazdájukhoz igyekeznek! Ők nem ismernek határokat, ki- vagy beléptető kapukat, vámvizsgálatot, természetesnek tartják, hogy ott-hon a legjobb.

Az igazi „menők” illetve „repülők” a nagy versenyeket nyerő, féltett és drága galambok. Egy-egy világbajnok (!) galambért százezer (!) forintokat is kínálnak, a versenyző galambászok. E galambok tenyésztőjásaiért is sok pénzt áldoznak az igényes vevők. A világbajnok galamb attól a legkiválóbb, hogy az egységnyi távolságot a legrövidebb idő alatt teszi meg. Ezt ma már a high-tech módszereivel mérik. A galamb lábához egy mikrochipet illesztnek, és megérkezéskor a galambház bejáratánál elhelyezett érzékelő jelzi és regisztrálja az érkezés pontos idejét.

Más fajtákat díszes tollazatukért, formájukért, kiállásukért tenyésztenek

Egy-egy kiállításon szakmai zsűri minősíti a kiállított szépségeket. Íme egy csokor a leányvári kiállítás fajtakollekciójából.: budapesti magasróptű keringő; gólyás; koszorúsnyakú;

pesti kék keringő; magasróptű magyar deres keringő; csepeli hófehér keringő; kolozsvári keringő; budapesti bibic keringő; ceglédi rövidcsőrű; keleti pergő;

sirályka blandinetta; apáca keringő; indiai pávagalamb; king; texán; strasser; mon-dán. A tenyésztők szakmai tudását jól egészíti ki a találékony és fantáziadús, esetenként játékos névválasztás. Századunkban az információáramlás, az elektronika forradalmának korszakában reneszánszát éli e szép versenysport.

Az emberek passzióját, önzését, a galamblovészetet még sportnak is álcázták. Gróf Eszterházy Mihály volt a galamblovészet első hazai szervezője. 1912-ben Rákosszentmihályon megalakult az ország első galamblovő egyesülete. Az olimpiai megnyitó ünnepségeken a galambok ezrei szállnak a magasba, s a világ minden tájára viszik a sportgála örömhírét, az agyaggalamb lövészetben pedig a szépségek lepuskázásában vetélkednek – igaz napjainkban már csak gépi hajítású agyagkorongokra céloznak. Az 1924-es Párizsi Olimpián, Halasy Gyula a Magyar Galamblovő Egyesület tagja olimpiai bajnok lett.

A szépséges galambokat csak simogatni, cirógatni illik – a puska ide sem való. Egy régi-régi magyar szólás az igazi szépségekre mondta: *Hattyú apától, galamb anyától származik.*

Mennyi-mennyi örökszép magyar nóta, szerelmes vers, értékes festmény, szoborcsoda köti a galamb képéhez a szerelmet, a jóságot, szelidséget, szépséget, emelkedettséget. Ez a helyénvaló!

Bandi érdeklődését a galambok után a fácánok keltették fel. *Dolgoztam egy helyen [kőműves munkán], s ott láttam a szép, díszes tollú fácánokat.* A király fácánnak egy méterre is megnő a díszes farkok tollazata. 15 -16 darab fácánom volt, szaporítottam is őket. Szépek voltak!

Aztán díszkacsákkal foglalkozott Bandi. Békéscsabáról hozott egy 1600,- Ft-ért v-

sárolt díszes tollú apróságot. *Még egy kis tavat is készítettem neki, aztán egyszer csak felrepült, és nem jött már vissza a félélt tollas. Nem volt visszavágva a szárnya. Kis korukban vissza kell vágni a szárnyukat, mert akkor még egyszerűen és fájdalommentesen tehetik őket repülésképtelenné – mondja Bandi. Hát nem valami lovasias eljárás, de az ember már csak ilyen önző, ha a díszes kis csodákat mindennap környezetében szeretné látni. A „díszkacsa korszak” két évig tartott.*

Bandi a következő „fertőzést” Esztergomban kapta. Egy papagáj tenyésztőnél végeztek tatarozást, s gazda sopánkodott, a javításokért kért árból kívánt alkudni. Bandi megtalálta a kompromisszumot. *Ha sokkalja a pénzt, akkor adjon papagájt.* Kis fellengzőséggel azt is mondhatnánk, hogy Bandi barthel üzletként jutott a papagájokhoz.

A „papagáj korszak” következett. A szobában egy nagyméretű kalitkából figyelni beszélgetésünket a galambnagyságú jákó papagáj. Bandi díszes ékességét a ritkaságok közé sorolják. A leányvári kiállításra Bandi hétféle papagájt hozott. Itt is érdekesek és kifejezők a nevek, bár azok fantáziája messze elmarad a különleges színkavalkádú tollazatuktól. Íme: rubinó, fehérhomlokú amazon, szilvafejű, rózsafejű törpe papagáj. A papagájok 60-80 évet is megélnek – mondja Bandi. Hátha díszes, egyedi öltözküket is megőrzik 6-8 évtizedig, akkor a legolcsóbb ruhatárral rendelkező szépségek közé sorolhatók.

Az ötéves jákó már jól beszél magyarul. Ha gazdája nem hallja, hogy ciripel a mobiltelefonja akkor ő többször is hangosan elismétli a hívójelet. A „jó reggelt, jó napot, szia, csókolom” mindenkinek kijár, aki érkezik. „Hol a papi papa?” – érdeklő-

dik a papagáj csemege után. Ha a család TV- t néz, ő élménybeszámolót tart. Azt magyarázza papagájul, hogy velem foglalkoztatok, én is nyújtok számotokra annyi élményt, mint a rendre silány TV műsorok.

A jánossomorjai kiállításon Bandi első díjat nyert szép madarával. A ritkaságok közé sorolt szép tollasok piaci értéke több tízezer (!) Ft.

Bandi papagája ún. kézzel nevelt, ami azt jelenti, hogy fiatal korában kiskanállal van etetve. Bandi ujjával simogatja csőrét, ő meg barátságosan tátoogat. Éppen kekszet fogyaszt, de szereti az almát és a sült tököt is.

Sok állateleség bolt hirdeti készítményeit, de Bandi Németországból hozatja a papagájainak való magokat, mert azok egyenműek és alaposan tisztítottak. A hazai magok között többször van idegen szennyeződés, amely a nagy értékű madarak megbetegedését okozhatja.

Bandi udvarában egy „papagáj-kaszinót” láthatunk. A tisztaság, a madarak elrendezése példás. Az etető edénykék fényes kőrából készültek, és ragyognak, tiszta üvegedényekben az ivóvíz, még egy nagy tükörben is nézhetik magukat a szépségek, és kérem a csúcs a bekamerázott papagáj-fészek, a „szülőszoba”. A költés időszakában a ketrechen elhelyezett, fából készített kis „hálószobában” kelnek ki a tojásokból a kicsik. Bandi a szomszédos helyiségben lévő képernyőn bármikor láthatja, hogy mi történik a fészekben és a fészek körül és nem zavarja a költő madárkát. Micsoda izgalom és öröm naponta látni, a kezdetben meztelentestű, majd pelyhesedő és fejlődő, gyarapodó jövevényeket.

Már beszélgetésünk harmadik órájában vagyunk, és még nem szóltunk a jelenlegi sikersztoriról, a díszbaromfi kategóriába tartozó óriás orpington tyúkokról. Az okle-

velek között ott díszlik a sárga tollazatú nagytestű orpington baromfi kategóriában kapott KIVÁLÓ TENYÉSZTŐ oklevél. Bandi szakmai tudását a 125 éves múltú MGKSz (Magyar Galamb -és Kisállattenyésztők Országos Szövetsége) tanúsító oklevele igazolja. A tyúkok 8-9 hónap alatt 4 -5 kg-os súlyt érnek el. Egy- egy tenyésztett tyúk értéke 6000,- Ft körül szóródik, tojásainak darabára 300-400 Ft. Bandi tenyésztőjásokat is szállít különböző tenyésztőknek, még Hollandiából is megke-resték őt a vevők. Keltető géppel szaporítja állományát. A felnevelt állatok iránt állandó a kereslet. Volt olyan piacon, ahol egy romániai vevő - meg sem várta, amíg Bandi kirakta az állatokat - egy tételben megvásárolta az összes baromfit. A Békésszentandrásról és Pilisvörösvárról érkezett vevőjével is megismétlődött Bandi piaci sikere.

Mi a siker titka? Az állatok megszállott szeretete, több évtizedes szakmai tapasztalata, a részletekben is precíz munkája, és nem utolsósorban családja mindennapos segítsége.

Az állomány vérfrissítése céljából a németországi Straubingból és Szlovákiából hoz kakasokat. Az év utolsó napjaiban Dunaszerdahelyről vásárolt két kakast, de azokért szlovák korona helyett, már euróval fizetett. Örömet lelte a szép állatokban, én meg arra gondoltam, hogy, aki kakasokért utazik Dunaszerdahelyre az jobban jár, mint aki futball-mérkőzésre igyekszik a csallóközi városban. Neki nem volt dolga sem a rendőrökkel, sem a vámosokkal.

Bandi a rendszeres és sikeres kiállítók közé tartozik. A mintegy 45 oklevél mellett, vagy 30 serleget őriz vitrinében, amelyeket munkája elismeréseként kapott. Van közöttük olyan méretű is, mint amit a nagy futball kupákon adnak a győztesnek. Bandi

Akikre büszkék vagyunk

elismert tagja az MGKSz-nek, a Galamb Díszmadár és Díszbaromfi Szövetségnek, az ország legnagyobb szakmai egyesületének, a Rákoskeresztúri Kisállattenyésztők Egyesületének, a vértesszőlősi és pilisvörösvári egyesületeknek.

És akkor következzen a hab a tortán, a leányvári kiállítás: Az első szerény mondataival Bandi segítőtársainak fogalmaz elismerést. A legtöbb segítséget Babicsek József leányvári telephelyű vállalkozótól kapta. Babicsek úr 200- 300 pörlti galambjának csoportos, magas röptét sokszor megcsodálhatják a leányváriak, hiszen otthonuk a község határában lévő építőanyag telepen van. A kiállítás „galambszekcióját” József dirigálta, szervezte. Az önálló kiállítás egyik ötletgazdája volt, és sok részfeladatot együtt végeztek Bandival.

A kiállítást megelőző napon kis és nagy teherautókkal hozták a ketrecek, padlókat, asztalokat, állványokat. A kultúrotthon nagytermében és az udvaron volt elhelyezve a 137 db, különböző méretű kalitka és ketrec. A ketrecek a rákoskeresztúriaktól kölcsönözték, az állványok, padlók Pilisvörösvárról kerültek kölcsönzésre.

Az 52 kiállító közül 32 galamb, 8 díszmadár és 10 díszbaromfi tenyésztő hozta el tollas szépségeit Leányvárra. Egy-egy kiállító 4-16 ketrecben mutatta be állományát. A papagájok már csak a „felsőházban”, a kultúrotthon színpadán fértek el. Ennyi szép galambot, papagájt és díszbaromfit még nem láthattunk Leányváron! Akik látták a kiállítást csak felsőfokon beszélhetnek róla. A községi éves rendezvény-sorozat leg... leg...-jei közé sorolható, amit láttunk.

Bevált szokásom, hogy hosszabb autótúrajaim során mindig ott állok meg kávézni, ahol a vendéglátó parkolójában több autót

látok, mert ahol több a vendég ott jó a minőség. Hát kedves olvasóim, ritkán látni olyat, hogy folyamatosan 15-20 autó áll a kultúrotthon előtt, egész nap csak érkeztek a látogatók, gyermekek szüleikkel, szakmai érdeklődők, idősebbek, fiatalok.

Budapesttől a szomszédos Dorogig 20 településről érkeztek kiállítók. Még a Győr-Moson-Sopron megyei Halászból is érkeztek tenyésztők. A kiállításról díszes, színes, községünk címerével díszített katalógus készült.

Mit jelentett a Pléli családnak a kiállítás? Örömmel vállalt sok-sok munkát, törődést, telefonok, e-mailek több tucatját. A vő, Naszvadi Gyula a díszes okleveleket számítógépes formátummal, névre szólóan „írta meg”, a feleség az összes madárkalitkát fertőtlenítővel lemosta, több tepszi finom bejglit sütött a vendégeknek. Bandi mindenhol ott volt, ahol vezényelni kellett. Elkészültek a díszes serlegek szép gravírozásai, az ajándékozott borkülönlegességek egyedi címkéi. Szakkönyvek árusítása, a kiállított állatok eledelének biztosítása, az állatok etetése, itatása, tisztán tartása, a szakmai társalgó barátságos elrendezése, a helyi pizzeria kitelepülése, a kiállítók részére ízletes házi ebéd biztosítása (Ica néni, Horváth Rudolfné megint remekelt!), a megnyitó és záró ünnepség megszervezése, majd a kiállítás zárása, az állatok és eszközök elszállítása, a helyiségek kitakarítása és még sorolhatnám a rengeteg tennivalót. A munkát a kiállítók közössége is felvállalta. Babicsek József ingyen szállította a rengeteg szállítani valót. 14 kg borjúhússal „szállt be” a reprezentációba. Került finom házi bor és kisüsti is. Hódi Gyula a pék foglalkozású, táti galambász 10 friss kenyeret és 200 sajtos és töpörtyűs pogácsát sütött. Polgármesterünk gyorsan

előteremtett egy szép desszertet a legfiatalabb díjazottnak. (Neki nem adhattak díszcsomagolású bort!) Szinte szárnyalt a boldogságtól a Halászból érkezett 5 éves (!) Ladányi Krisztián, amikor polgármesterünk-től átvehette élete első dízszerlegét. Oklevelén: „Kelet-fríz Sirályka Ezüst díszbaromfi kollekciója, 96 ponttal kiváló eredményt ért el.” Nagybácsikájának, aki elkísérte őt, talán még nagyobb volt az öröme, ő már biztosan tudja, hogy ez a fiú kiváló tenyésztő lesz.

Az egész kiállítás egy lelkes közösség szorgalmas, nyitott, vendégváró kedvességét sugallta. Minden kiállító örömmel és készséggel válaszolt az érdeklődőknek. Ha lett volna vendégkönyv (a 2. kiállításon biztosan lesz!), bizonyára teleírták volna lapjait a látogatók. Iskolásaink és óvodásaink a remélt 2. kiállítást biztosan szervezetten is meg fogják tekinteni.

A Pléli család az egész év egyik leglátványosabb és legszebb kiállításával ajándékozta meg a falut, és ezért mindnyájan köszönettel vagyunk sok munkájukért. Sokunk öröme lenne, ha lenne folytatás! Vértesszőlősen 2007-ben már a jubileumi 10. ilyen kiállítást tartották.

Bandiék is nagyon elfáradtak. A vasárnap-i zárást követő, éjfélbe nyúló takarítás után Bandi hétfőn reggel 6 órára ment dolgozni munkahelyére, Budapestre. (Nyugdíjasként az ásatásoknál, régészeti feltárásoknál dolgozik)

Írásomat a kiállítás nagy sikere motiválta. Sokunk mulasztása, hogy egy ilyen kiváló lakótársunk országos szakmai sikereit községünkben csak a kiállítás megtekintésével ismertük meg igazán.

A kutatómunkában egy-egy szaktekintély presztízsét a rá való hivatkozások számával is mérik. A leányvári kiállítás ún. meg-

hívásos kiállítás volt. Bandi szakmai presztízsét a legjobbban mutatja, hogy hívására 20 településről 52 kiállító hozta el legszebb tollasait Leányvárra. A kiállítás utóéletéhez tartozik, hogy vagy két tucat tenyésztő „dorgálta meg” Bandit, amiért nekik nem érkezett meghívás. A korlátot a kultúrotthon nagytermének befogadóképessége jelentette. Ez is egyfajta fokmérője Bandi szakmai tevékenységének.

Búcsúzáskor óvatosan kérdezem, hogy lesz-e folytatás? Bandi óvatosan biztat, rajta nem fog múlni. Sokat segítő társa, Babicsek József is kedvezően értékelte a kiállítás várakozásokat felülmúló sikerét. Bizonyára a letett névjegy után önkormányzatunk is nyitottabb lesz, ha segítségért kopogtatnak. Remélhetően helyi szponzorokat is találunk majd, hogy Bandi és családja és a kiállítók lelkes közössége, ne csak maguk állják a kiállítás összes költségét. Még névleges belépődíjat sem kértek a látogatóktól, igaz hogy a kultúrotthon is díjmentesen állt rendelkezésükre.

Kedves Pléli András, köszönjük, amit Családoddal együtt Leányvárért tettek. Köszönjük azt a fáradságot, amellyel sokunknak örömet, épülést jelentő élményt nyújtottatok!

Kívánjuk, hogy még sok-sok hasonló községi kiállításhoz legyen kedved és erőd, s akkor remélhetjük, hogy Leányváron is lesznek majd követőid, akik folytatják szép munkádat, ami törekvéseid igazi elismerése, fizetsége lehet. *Az első kerék után forog a másik is* – tartja a népi bölcsesség, s reményeink szerint ez így lesz Leányváron is. Sokan bízunk benne!

Leányvár 2009. január 2

Dr. Szakmár János

Ui.: Többen várjuk, hogy a kiállításról falu-televíziónk is tudósítson!

A farsangi ünnepkör és szokásai Leányváron*

„A farsang ellen minden hazai egyház harcolt, ugyanis az ördög ünnepének tartották. Bod Péter így vélekedik a farsangról: „Fársáng vagy Hus-hagyó Kedd Napja. Azt a nevezetet Fársáng, a' Magyarok vették a Németektől, a' kik sokféle játékot 's bolondságokat indítottak ezen a' napon, s ez időben vendégeskedvén, nyargalódzván 's magokat mulatván.” A „farsang” szó - Bod Péter szerint - német jövevényszó. A „Waschang” megjelölés 1283-ban jelenik meg bajor - osztrák írásos emlékekben, az egész ünnepi periódust jelző „Fasnacht”, „Fastnacht” mellett. Lehetséges, hogy a hazai németiségtől vették át a magyarok ezt a kifejezést.

Eredetileg a vízkeresztől (január 6.) Hamvazószerdáig (a húsvét előtti 40. nap) terjedő időszak.

20

Leányváron az volt a szokás, hogy csak az a legény mehetett bálba, aki a 18. évét betöltötte. Egy legényes házban összegyűltek és a lányokkal együtt koszorút készítettek, amelyet szalagokkal díszítettek fel. A szalagra minden lány ráírta a nevét. A fiatalok zenei kísérettel mentek a kocsmáig, ahová csak úgy léphettek be, ha elmondtak egy verset. A kocsmá közepére felakasztották a koszorút. Éjfélkor minden legény a kalapjára tűzte azt a szalagot, amelyiken a kedvese neve állt. „A fiatalok körbe-körbe táncoltak, ami igazán gyönyörű látványt nyújtott.” Ez a multság vasárnaponként zajlott. Másnap a fiúk beöltöztek különféle ruhákba, és így járták végig a falut. Lányos házaknál megálltak és tojástart, tyúkot, kakast, pénzt kaptak. Aztán farsang keddjén ebből a gyűjtésből éjfélig tartó közös vacsorát rendeztek. Ekkor történt a „kaszálás” is, ami abból állt, hogy a kapott kakast beásták a földbe. A vállalkozó legények szemét bekötötték, megpörgették és így kellett a kakas fejét lekaszálni. Ezért persze

pénzzel fizettek (kalapba gyűjtötték) és ha sikeresek voltak, a pénzt megkapták, a kasszából pedig a vendéglős megfőzte a közös vacsorát. Érdekes, de elgondolkodtató szokás ez. Magyarlakta vidékeken is él. Napjainkban lehet, hogy az állatvédők fognak véget vetni ennek a szokásnak.

A farsang utolsó napján eltemették az embereket a farsangot. Egy fiú papnak öltözött, aki a koporsónál (amit egy teknő szimbolizált) állva ezt mondta:

21

„Pfarrer: Der Martin Luther wollte mit seiner Frau Khadl das Vesper singen; er greift iara wohl an das Köpfelein!

Leute: Köpfelein zelitz-zelorum, das war dem Martin Luther sein ganz Prinzeßion!

Pfarrer: Der Martin Luther wollte mit seiner Frau Khadl das Vesper singen; er greift iara wohl an das Wandelein!

Leute: Wandelein, Köpfelein zelitz-zelorum, das war dem Martin Luther sein ganz Prinzeßion!

Pfarrer: Der Martin Luther wollte mit seiner Frau Khadl das Vesper singen; er greift iara wohl an das Knäppelein!

Leute: Knäppelein, Wandelein, Köpfelein zelitz-zelorum, das war dem Martin Luther sein ganz Prinzeßion!

Pfarrer: Der Martin Luther wollte mit seiner Frau Khadl das Vesper singen! er greift iara wohl an das Zäherein!

Leute: Zäherein, Knäppelein, Wandelein, Köpfelein zelitz zelorum, das war dem Martin Luther sein ganz Prinzeßion!”

* Részlet Lerneiné Róth Beáta 1995-ben Leányvár szokásaiból készített szakdolgozatából.

“Maszkarál! Papír álarc, kavalkád. Maszkarál! Arcod rejtse el, így senki rád nem ismer.”

Újra itt a farsang, a jelmezek ideje, amikor álruhát ölthetünk, és felvehetünk egy álarcot. Nincs olyan felnőtt és gyerek, aki ne emlékezne egy-két jelmezére. A fényképek is segítenek, de én magam is emlékszem minden óvodás és iskolás jelmezemre.

Szerintem kevés gyerek van, aki ne szeretné a farsangot és szerintem a gyermeki szívű felnőttek is szívesen bújnak más bőrbé. Rajtam kívül bizonyára többen emlékeznek olyan farsangi bálra a leányvári kultúrház termében, amikor furfangosabbnál furfangosabb jelmezekben jelentek meg egyik alkalommal a kisebbek, másik alkalommal a nagyobbak.

Az óvodai farsangi bálokon az óvónénik is mindig beöltöztek (ha jól tudom ez ma is szokás). Nagyon vártuk ezt a napot, mikor végre mindenki büszkén bemutatthatta jelmezét.

Az iskolában rendezett jelmezeket volt idő, amikor díjazták is. Alsó osztályos tanulóként olyan nagy produkciónak tűnt, hogy a színpad felé menet a „jelmeznevemet” mondogattam magamban, nehogy elfelejtsem a nagy izgalomban. Akkor nagy divat volt reklámokat bemutatni (Gondolom többen emlékeznek a „Peti vagyok.

A mamám. Nagyon szeretem. Néha rám szól: Ezt nem szabad, azt nem szabad...” stb. reklámra. Egy emlékszem a jelmezes fiatalembernek nagy sikere volt.), vagy egy akkori nagy sikerű film szereplőként jelentünk meg. Emlékszem én egy ilyen sorozat kapcsán egy néger szolgálonak öltöztem be, 2 kg kakaós masszával az arcomon. De, emlékeimben szerepel a százlábú is, aminek egy egész osztály beöltözött lepedő alá bújva. Nem csoda hogy ők is elnyerték a zsűri tetszését. De, felnőttek bálján is komolyan vették a jelmezeket és megeshetett, hogy Frédi táncolt egy boszorkánnyal.

A fent leírtakkal remélem kedvet adtam az újság olvasóinak ahhoz, hogy elősedjék a régi gyermekkori, vagy felnőttkori jelmezes képeiket, és hozzám hasonlóan felidézzék, hogy milyen vicces is volt azon a napon valaki más bőrébe bújni.

Ezúton emlékeztetnék még arra mindenkit, hogy a bálok előttünk állnak, ezért nem késő hogy idén is egy napra álarc mögé bújjunk, és jól nevezzünk magunkon és egymáson. Álarcra fel!

Madar Veronika

Néhány jelmez ötlettel szeretnénk idén is segíteni a szülőknél:

Tigris: Sárga harisnyából két pár kell (lehet egy narancs és egy citromsárga) egyik a lábára, másik pedig a farkának. A farkát vattával, vagy szivaccsal keményre tömjük. Hajráfra két tigrisfület erősítünk, ezt tesszük majd a fejére. Sárga pólót vásárolunk, amire sötétbarna filctollakkal (legalább 4-5 el fog fogyni!) vagy barna textil festékekkel tigris csíkokat festünk. Ugyanígy a harisnyára is. Az arcon fekete nózit és sárga csíkos arcocskákat festünk arcfestékekkel. A legfontosabb tigris kellékek a karmok. Ezek egy-egy sárga kör köré varrott papírháromszögek, amikbe a gyerek beledughatja a kezét, de le is veheti, ha éppen nem akarja karmait élesíteni. Ugyanígyen talpacskákat varrhatunk a jelmezhez papucsok is. Néhány óra alatt elkészül.

Bohóc : Hosszú bohócsipka, amit papírból készí-

tünk el, rombusz-mintákat rajzolunk rájuk, és odaadjuk a gyereknek, hogy fesse ki. Ha kész összeragasztjuk és pompont rakunk a végébe (lehet krepp papírból is!) A bohóc felemás nadrágja, két nadrág összevarrásából készül, míg foltos pólója néhány ráöltött textilmaradék darabkából van. Orra kivágott és befestett pingponglabdából lehet, de bűvészboltban igazi bohóc-orrot is vehetünk mert ezzel a gyerek máskor is eljátszhat.

A piros haját a sapka belsejébe ragasztjuk, piros krepp papírból. A nagy bohóc gallér is krepp papírból készülhet. A bohóc arcát sminktáskánkból ki tudjuk kenni! (keressünk hozzá mintát képekről!)

Cica: A cica jelmezhez adjunk a gyerekre fekete torna dresszt, vagy pólót, fekete harisnyát, vagy biciklis nadrágot: Lábára fekete tornapapucsot, kezére fekete ötüjjas kesztyűt húzunk, ezekre alufóliával bevont hosszúkás karton-

háromszögeket ragasztunk, karmoknak. Az arcát sminkelhetjük cicásra, vagy éppen készíthetünk neki álarcot is. A füleket egy hajráfra applikáljuk, kartonból készíthetjük őket. A cica farka egy alaposan kitömött fekete nejlonharisnya, amit a nadrág fenekéhez öltünk.

Tündérke: A tündérke jelmezéhez egy fehér pólóra lesz szükségünk. Boltban függönymaradékot vásárolunk, azt csíkokra vágjuk, beráncoljuk és azt öltögetjük a pólóhoz. Ugyanígy egy szoknyácskához is. A tündér szárnyát drótra feszített nejlonharisnyából készítjük el, és a gyerek hátára

erősítjük. Díszíthetjük flitterrel, vagy akár ezüst-csillám körömlakkal is. A körömlakkból juthat a függönydarabkákra is, így akár a gyerek maga is díszítheti vele a jelmezét!

A tündér koronája nem fontos, hogy papír-alufólia változat legyen, akár egy drótból hajlított diadém is lehet, amit ezüstpapírral és gyöngyszemekkel teszünk különlegessé. A mama ékszerei közül pedig minden gyöngyös, ezüstös illik ehhez a kompozícióhoz. A varázspálca alufóliával bevont hurkapálca, végén alufólia csillaggal.

Omlós farsangi fánk

Hozzávalók:

1 kg liszt, 1 l tej, 3 dkg élesztő, 1 ek. só, 2 ek. kristálycukor, 1 egész tojás, Sütéshez: olaj. Díszítéshez porcukor, lekvár, vagy puding.

Elkészítés:

2 dl tejet meglangyosítunk, elkeverünk benne egy ek. kristálycukrot, belemorzsoljuk az élesztőt, és felfuttatjuk. Tálba öntjük a lisztet, ráhintünk egy ek. kristálycukrot, egy ek. sót és beleütjük a tojást. Hozzáadjuk a felfuttatott élesztőt, adagonként annyi langyos tejet öntünk hozzá, hogy összedolgozva se túl kemény, se túl lágy ne legyen. Kézzel dolgozzuk össze, de csak annyira, hogy a liszt elvegyüljön, és a massa egynemű legyen. Ekkor cseppnyi olajat engedünk a tésztára, és enyhén beledolgozzuk. Nem kell és nem szabad dagasztani! A tésztát egy lisztezett tál aljába rakjuk, meglisztezzük konyharuhával fedjük, és párnával, pléddel bebugyolálva egy óráig kelesztjük. A gyűrődésszára borított tésztát ujjnyi vastagra nyújtjuk, fánkszagatóval kiszaggatjuk, majd még 20 percig konyharuhával letakarva pihentetjük. Sütés előtt a fánkokat felvesszük, és picit meghúzzogatjuk. Lisztes aljával lefelé merítjük a forró olajba. Átfordítva is megsütjük, majd rácsra szedjük, lecsepegtetjük. Ha kihűlt, lekvárral és porcukorral díszítjük, esetleg puding krémmel, vagy cukormázzal is bevonhatjuk.

Sajtos farsangi fánk

Hozzávalók:

(kb. 20 darabhoz)

Az égetett tésztához: 3 dl víz, késhegynyi, só, 15 dkg zsír, 15 dkg finomliszt, 5 tojás. A tepszi kikenéséhez: 2 dkg vaj. A krémhez: 5 dkg ementáli sajt, 20 dkg eidámi sajt, 2 dl tejszín, 3 dl tej, 3 tojás, 2 tojássárgája, csipetnyi só, 10 dkg vaj, 10 dkg liszt, a tetejére: 10 dkg reszelt sajt

Elkészítés:

A vizet a sóval fölforraljuk, a zsírt hozzáadjuk. Ha teljesen föloldódott, a lisztet beleszórjuk és kevergetve 3-4 percig főzzük. Akkor jó, ha sima, és az edény falától elválik. A tűzről lehúzzuk, a tojásokat egyenként beledolgozzuk, majd csillagszöves vagy sima csöves habzsákba töltjük. Egy tepsit kivajazunk és a masszából pingponglabda nagyságú gömböket nyomunk rá. Előmelegített sütőben, nagy lánggal (230 °C; légkeveréses sütőben 210 °C) 5 percig; majd a lángot kissé mérsékelve (200 °C; légkeveréses sütőben 180 °C) további 15-18 percig sütjük. Közben a sütőajtót nem szabad kinyitni.

Osváth Erzsébet: Sül a fánk

Serceg a zsír,
sül a fánk.
Fényessárga serpenyőből
ragyog ránk.
Illatozik,
nő, dagad,
az orrunkat csiklandozó
jó falat.
Már a tálon
a sok fánk,
Fehér cukorfelhő alól
nevet ránk.
Ránk nevet
és integet.
Itt a farsang, vidám farsang,
gyerekek.

Töltött szalagos fánk

Hozzávalók:

50 dkg liszt, 5 dkg vaj, 3 dkg élesztő, 5 dkg porcukor, 2 tojássárgája, 3 cl rum, só, 5 dl tej, a sütéshez olaj

Elkészítés:

A hozzávalókat vigyük a konyhába, hogy mindegyik azonos hőmérsékletű legyen. Három kanál liszttel kovászt készítünk, majd a többi hozzávalóval jól kidolgozott kelt tésztát dagasztunk. Ha a tészta túlkelne, sütés-kor nem lesz szalagos. A megkelt tésztát vékonyabbra nyújtjuk, kiszaggatjuk, és két-két korong közé töltelék helyezzük. Ez lehet csokoládédarabka, kiskanálnyi gyümölcsíz, diókrém vagy akár marcipánkocka is. A korongok széleit összenyomkodva, a szokásos módon sütjük majd ki. A kész fánkokat cukormázzal megcsorogatva még finomabbá tehetjük.

Berlini fánk borsodóval

Hozzávalók:

10 dkg vaj, 10 dkg liszt, 3 tojás, csipet só, 1 mokkáskanál cukor, 25 dkg durvára vágott mandula, vaníliás porcukor

Elkészítés:

A vajat kis fazékba tesszük, és egy deci hideg vizet öntünk rá. Egy csipet sóval, 1 kávéskanál cukorral ízesítve felforraljuk, majd csomómentesen belekeverjük a lisztet. Folyamatosan kevergetve addig melegítjük, amíg a massa elválik az edény falától. Akkor levesszük a tűzről, és megvárjuk, amíg langyosra hűl. Egyenként belekeverünk 3 nyers tojást. A masszából kézzel vagy habzsákból diónyi golyókat formázunk, és durvára vágott mandulában mindegyiket meghempergetjük. A mandulás fánkocskákat felforrósított olajban kisütjük. Vaníliás porcukorral megszórjuk, és borsodóval szervírozzuk.

Jó tanács: A fánk tésztáját mérsékelt láng fölött folyamatosan kevergessük egészen addig, míg olyan sűrű lesz, hogy elválik az edény falától.

Nyulász Péter: Farsang

Van egy vágyam: gomba lenni, nagyra nőni fél nap alatt,
lenne rajtam csipkegallér, és egy jó pöttyös kalap.
Meggondoltam mégse gomba, inkább messze szálló lepke,
fejem búbján két kis csápom, hátamon meg szárnyam lenne.

Pille nem jó, hanem cica!

Elég lesz egy csikos ruha,

cérna bajusz, hosszú farok,

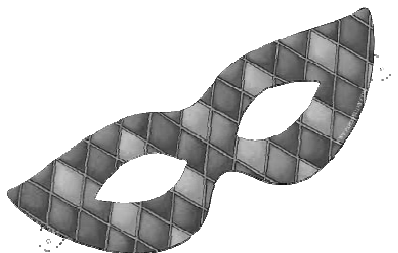
láthatnák, hogy macska vagyok.

Talán mégis rendőr inkább, tányérsapkás, komoly, délceg,
esetleg egy kalóz vezér, vagy egy fehér lovas herceg.

Van még pár nap eldönteni, mi legyen a tuti jelmez

Az a fő, hogy nemsokára felvonulós jelmezből lesz:
ágyú dördül, sípszó harsan: fület sértő-bántó fals hang.

Dudafújó, kerepelő, télkergető, zsongó farsang.

Farsang

Még alig hagytuk magunk mögött a karácsonyt, talán sokaknál fellelhető még egy-két szelet bejgli, vagy egy kis töltött káposzta, máris nyakunkon a farsangi ünnepkör. Az ilyen lehetőségeket mindig érdemes kihasználni. Az ünnepi vacsora, sütemények okozta súlyfelesleget mindenki kedvére lemozoghatja a farsangi mulatságokon. A következőkben a farsang eredetéről, történetéről, szokásairól olvashatnak.

A farsangi ünnepkör vízkeresztkor (január 6.) kezdődik és hamvazó szerdáig tart. A farsang a tavaszvárás ősi ünnepe, a nagy évésekkel és ivásokkal az emberek a természetet is hasonló bőségre szertették volna készíteni. Az ünnep kereszténység előtti időkből való, ezért az egyház sokáig tiltotta, az ördögök ünnepének tartotta, de a világi hatóság sem nézte jó szemmel az ilyenkor szokásos kicsapongásokat, hangoskodásokat. 1502-ben Temesvári Perbált egy prédikációjában így beszél a farsangról:

„Ó, jaj ezekben a napokban hány keresztény ember fordul a kegyelem világosságából a sötétség cselekedeteihez, vagyis a torkossághoz, az iszákossághoz, a bujálkodáshoz. Az efféle emberek a farsangban az istenüknek választják az ördögöt, amit álarcos mulatsággal és fajtalan énekekkel dicsőítenek megvetvén a Krisztust.” *

Az ünnep alatt fogyasztott ételek általában kiadós húsetelek, káposzta, rétes, de a legjellegzetesebb mind közül a farsangi fánk. A népszáj a fánknak mágikus erőt tulajdonított. A Szerémségben például azért sütötték, hogy a vihar ne vigye le a háztetőt.

Az ünnep csúcspontja az úgynevezett „farsang farka”, a farsangvasárnaptól húshagyó keddig tartó időszak, mely a világ leghíresebb karneváljainak időpontja (Velence, Rio de Janeiro).

Mindenkinek azt kívánom, teljen jól a farsangja, használja ki a mulatozás idejét, töltődjön fel az újévre, de csak mértékletességgel, ne essen túlzásokba. Befejezésül pedig álljon itt egy jókívánságokkal megtűzdelt farsangi köszöntő:

*„Hipp, hopp, fassang!
Itt ölték az ártányt,
nem adják a máját,
csak a szaslonnáját.
Adjon az Úristen
ennek a gazdának,
nyolc-tíz ökröt,
öt-hat lovat,
sok kulacs bort,
sok kalácsot!*

Olyan egészséges legyen minden családtagja, mint a makk!”

Für Dávid

* Tátrai Zsuzsanna, Karácsonyi Molnár Erika: Jeles napok, ünnepi szokások. Mezőgazda Kiadó, Bp., 1997.

Kérdéseink kérdései

Kérdéseink olyan természetűek, melyekre egyáltalán nem bizonyos, hogy költők fognak először válaszolni.

Lehetséges, e kérdések itt most tévesek, mert tábla nélküli, zsákutcaválaszokba torkollanak. Talán mégis érdemes megfogalmazni őket.

§

A természeti környezet fokozódó szétesését követi-e az emberi személyiség tudathasadásos széthullása? A jelenben folyamatos múlt közösségi formáinak fölbomlása után a munkamegosztás mostani szintjén lehetséges-e egyáltalán választott közösségek szerveződése? Ha, igen miképp szervesíthetők e bontakozó egységekbe örökölt patriarchális közösségi –és rétegelményeink?

Nem lenne más választásunk, mint a háztáji idill a tenyészet nosztalgiaszigetein? Pénzelt hajózásainkkal visszafelé az időben?

§

Kérdés kérdést kölykezik. Acsarogva körülcsaholnak.

Mohón fölsebzik érzékenységem idegszövetét. Kétely a számadójuk. Nem szól, csak néz rám kaján mosollyal, kialvatlan, vérekes szememből.

§

A teljes élet ígérete kéne. Még ki se tettem a pontot, már tudom, nem érvényes a mondat jelentése. Szódögök mondathullája szaglik az elsápadt papírról. Mi az, hogy teljes élet?

Mi az, hogy ígézet? Oszlopos öncsaláshoz kibicel a világ, végül maga is elhiszi, mit hasonlításból állított. Elhiszi, mert nincs helyette más, csupán a gyermekkor emlékerődítményei, hol védettségük bizonyosságában olykor úgy hihettük: Istené vagyunk csizmástól. Szárnysuhogást hallván, az angyalt is odaképzeltük az égre.

Akkor én apám ekére akasztott körmös kofferja nyomát követtem. Vadon termő földimogyorót forgatott napvilágra az eke. Ott ballagtam hajlongva, meg- megállva a tükörfeketére hántolt hús barázdában, és mélyre szívtam:

tüdőre, eszméltre a föltépett drága föld pacsirtasóhajait.

Onnan nézvést, a bucsai barázda- bizonyosságából még minden lehetségesnek látszott...

§

Húsz év múlva, egy még kétségbeejtőbb bizonytalanság elmozdulási támaszairól nem látjuk-e majd archimédesi pontnak mostani tétovaságaink dokumentumait? Ha az elmúlt két évtized lépésütemére nézünk, rögtön szembeötlő, hogy a történelem nem csak hozzánk képest váltott tüneményes gyorsasággal más minőségbe, jócskán lelépte önmaga utolsó tízezer éves, csoszogó tempóját is.

A gyorsuló időre, a minőségváltásra való (hivatkozás) természetesen nem akar sem menetetőzés, sem magyarázat lenni. Az objektív asszinkron, s a művi késleltetés eredménye talán az a megkésetttség-állapot, amely ma már korántsem tekinthető kizárólag nemzedéki sajátosságnak.

Teljességigényünk csupán a múlt bizonyosságaira épülhet?

S a jelen bizonyosságai?

Élnek. Világunk szövetében szöttek.

§

Közel engedjük-e magunkhoz a megismerés, az igazságmegpillantás folyamatos alkalmait, s az alkalmak közel engednek-e önmagukhoz minket? Tudunk-e róluk eleget? Őszinték vagyunk-e önmagunkhoz? S érintjük-e titkaink feltétlen kivallásával azt a folyamatot, melynek biológiai, társadalmi lényege: az ember?

Ember az egyetemes termelésben. Ember az üzött magyarságban.

§

Semmi nem nyilvánvaló; csupán az élők erdejét ritkító fejszecsapások, melyek minket is eltüntetnek egyszer.

1974

Sárándi József

Mezsgyén

Mi volt ez a képzelődéssel kezdődő ámokfutás?
Párbeszédeim a személytelen fenevadakkal
s harcom az éjszaka rám uszított konkrét kutyákkal?
Miért bősztít az ököllel bezúzott ablakok mögött
rettegők hallgatása?
Féltemben lennék félelmes pokolfajzat,
s fékevesztett cseréptörő zsonglőr?
Ki volt az öregasszony?
Dzsekim zsebéből apró döglött halakat húzott elő.
Teleholdnál olvastam az Álmoskönyvben:
hallal álmodni szerencsétlenséget jelent.
Nyakam szeghettem volna,
mikor a megtépázott bögrecsárda tetejéről leugrottam.

Köszönöm Neked, részeges ácsok, tetőfedők védőszentje,

hogymé Isten kötényébe estem.
Micsoda szerencsém volt, Uram-Atyám!
Meg is kérdeztem a kerítéstől:
„Hogyan férhettem át léceid keskeny résén?”
Emlékszem – felelte -, hogy gyerekkorodban vékony derekad volt.
Utoljára a nyugdíjas postás házaspár
ajtájának kémlelőablakát törtem be fél téglával.
Zárban volt a kulcs, hát kinyitottam.
Manyika néni meg sem lepődött a dolgon:
„Maga mindig ilyen hóbertos, Jóska” –
mondta kedvesen,
és hároméves francia pezsgőt bontott.

Sárándi József

Tanulj meg látni!

Talán ez lehetne mottója rövid írásomnak.
Oláh Lajosné vagyok, 81 éves. Az Alföldről kerültem ide hat évvel ezelőtt. Hamar otthonossá vált a szép történelmi vidék. Továbbá az itt élő lakosság rendes, becsületes és hagyományörző közössége, családszeretete, az idősök tisztelete. Ritka példája mai korunknak.

És láttam:

Történelmi múltunk emlékeit, a vidék földtörténeti emlékeit. Láttam a kertünk végében húzódó dombvidék védett növényeit, a héricszet, kőöröcsint, törpe íriszt, ördög szemet, árnikát és sok társukat, melyek júniusban olyan színpompás látványt nyújtanak, hogy eszembe jut egy bibliai idézet, mely szerint „Salamon minden dicsőségében sem öltözött úgy, mint ezek közül egy”.

És szomorúan látom, hogy egy távoli múlt növényeinek talán utolsó képviselőjét lelkiismeretlenül tapossák, irtják motorokkal és más módon is. Eltűntetésükkel szegényebb lesz az élővilág.

És megláttam a faragott köveket, amelyek évezredek óta hevernek a felszínen vagy a felszínhez közel. Talán sok ember rúgta földre őket, mert útban voltak.

Én ránéztem, s láttam rajta az emberi kéz munkájának nyomát, felvettem.

Találtam különböző alakú pattintott kőeszközöket, megítélésem szerint, vadászatra alkalmasakat is.

Találtam kezdetlegesebben és finomabban faragott állatszobrokat, bizonyítékeként a jégkorszakban élt és azóta kihalt fajoknak. Ezeket az állatalakokat ősembertársunk nem képzeletből, hanem a látottak alapján készítette, meghagyva nekünk hiteles dokumentumként.

Ezek a leletek számomra értékesek, mert ezek az írott történelem előtti múlt tárgyi bizonyítékai:

Korunk meghatározása szakember feladata, de hogy a környéket több 10.000 éve lakják különböző embercsoportok, az bizonyított.

Számomra ez a gyűjtés több mint hobbi. Negyven éve gyűjtögetem a különböző helyeken megtalált leleteket. Több, a témával kapcsolatos könyvet is elolvastam nagyhirű régészekről, köztük Gábori Miklósról.

És ahogy az embert mindig érdekelte, hogy honnan jött, és mint vált emberré, én is egy-egy kicsit láncszemet véltem megtalálni homályba vesző múltunkból.

Végül köszönetet szeretnék mondani azoknak. Akik lehetővé tették számomra, hogy szerény gyűjteményem értékét másokkal is megoszthassam.

Tóth János polgármester úrnak és Vass Éva könyvtárosnak.

Oláh Lajosné

Leányvár, 2008. december 28.

Édesanyám emlékére

Egy élet véget ér
Reggel volt, elköszöntem megcsókoltam,
pár óra eltelt, jött a hír
én eldobtam mindent, rohantam.

Láttam anyám fekszik a hideg kövön
engem szólít, itt vagy kis fiam
mondtam én igen
mondott pár szót talán többet
hangja halk volt, bánatos

Ő már tudta
én éreztem, tudtam, gondjait
rám bízta örökre
múltak a percek lassan lassan,
én álltam ott egyedül, csendben
még pár perc és a gépmadár felszállt.

megcsillant bennem a remény, hátha látom
újra még
múltak az órák, lassabban a percek
jött a hír, Rossz volt
könnyeim peregtek,
akkor tudtam nem jön vissza már
Lelkét elvitték az Angyalok.

Édesapám emlékére

Éjfél volt felébredtem
Jó Apám az ágyán ült
Kérdeztem mibaj
Ő mondta halkan rosszul van
talán tudtam készülni kell a hosszú útra
érezte sem doktor
sem JÓ ISTEN nem segíthet
pár óra eltelt s lelke messze
az égbe szállt

S Mi álltunk mellette csendben

Virág József

A Leányvári Kábel TV tervezett műsora:

2009. január 18. (vasárnap) 16 óra
2009. január 25. (vasárnap) 16 óra

Falukarácsony 2008.
Betlehemezés Leányváron 2008.

2009. február 1. (vasárnap) 16 óra
2009. február 8. (vasárnap) 16 óra

Venczel Antal emléktábla avatás.
Díszmadár kiállítás Leányváron 2008.

A műsorváltoztatás jogát fenntartjuk, részleteket a Leányvári Képújság műsorán olvashatnak.

szerkesztők

MEGHÍVÓ a MEGYEI SVÁBBÁLRA (SCHWABENBALL)

2009. február 7-én, szombaton
a Tarjáni Sportcsarnokban

Érkezés: 18.30-tól

Megnyitó: 19 óra

KULTURÁLIS MŰSOR és ROZMARING ÁRVERÉS

DIE KÄRRNERS BUAM

FÜVÓSPARTI NÉMETORSZÁGBÓL

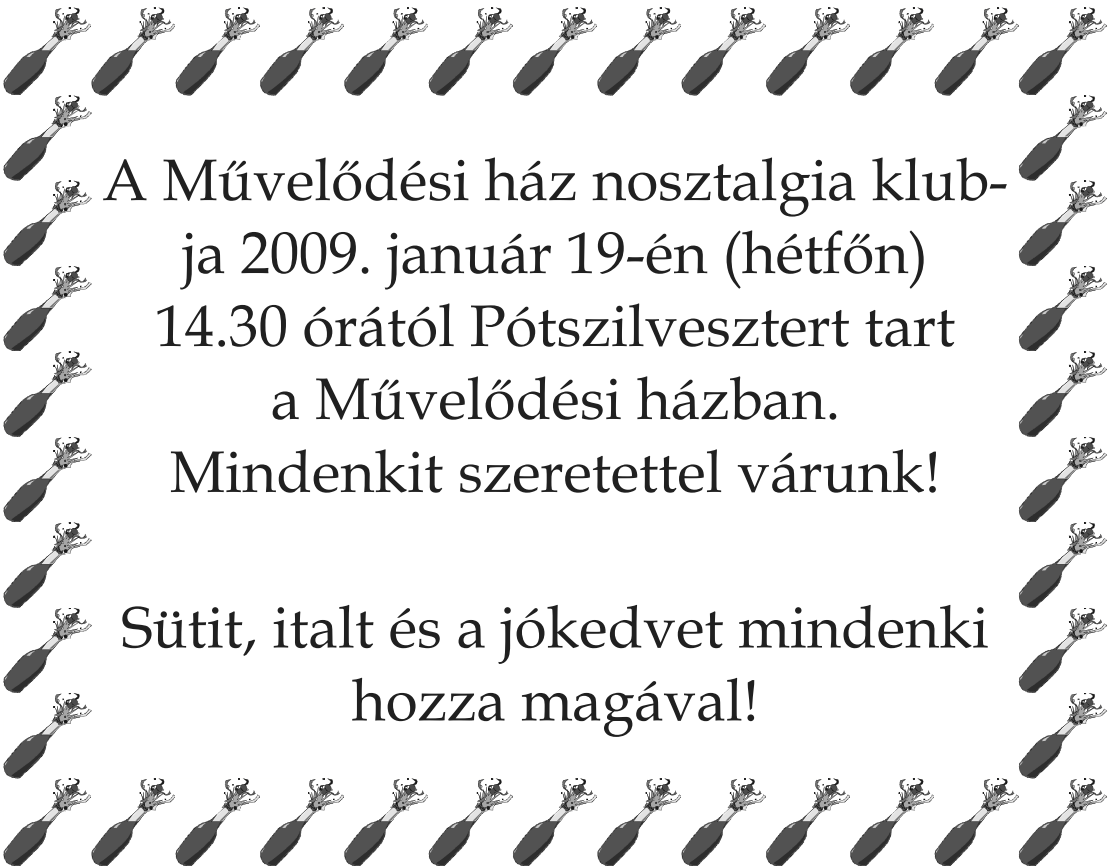
ÉS A STRÉHLI KAPELLE!

Jegyek megrendelhetők a helyi német kisebbségi önkormányzat képviselőjénél.
Stréhl György, Tel.: 06-34-372-855 és Godó Zoltánné, Tel.: 06-34-372-858

HELYFOGLALÁS A MEGRENDELÉS SORRENDJÉBEN!!!

Közlemények

A Művelődési ház nosztalgia klub-
ja 2009. január 19-én (hétfőn)
14.30 órától Pótszilvesztert tart
a Művelődési házban.
Mindenkit szeretettel várunk!

Sütit, italt és a jókedvet mindenki
hozza magával!

Anyakönyvi hírek

Megszületett

Leányvári Gabriella és Balázs Krisztián lánya Dóra
(2008. december 6.)

Elhunyt

Szalai Istvánné Erzsébet u. 121.
(2008. december 3.)

Virág Józsefné Szent Erzsébet köz 4.
(2008. december 16.)

Születésnapját ünnepli

Sok boldogságot és jó egészséget kívánunk
januárban született polgártársainknak. Külön
gratulálunk a szép kerek évfordulóhoz:

Madar Gyuláné (60) Templom u. 18.
Dénes Mihályné (85) Bécsi út 20.

... Impresszum ...

Leányvári Újság – Leinwarer Zeitung ·
Leányvár község lapja · Megjelenik min-
den hónap 15-én · Lapzárta: minden hónap
elsején · Kiadja: Leányvár község Polgár-
mesteri Hivatala · Sokszorosítás: FEBÉ
Kht. · Megjelenik 650 példányban · Főszer-
kesztő: Domavári Zsanett · Szerkesztők:
Madar Veronika, Für Dávid · Hirdetésfel-
vétel a Polgármesteri Hivatalban · Hirdeté-
sek árai: egy oldal 24.000 Ft + Áfa, fél
oldal 12.000 Ft + Áfa, negyed oldal 6.000
Ft + Áfa. · Lakossági apróhirdetések köz-
zététele ingyenes.

Elérhetőség: leanyvariujtag@freemail.hu ·
Észrevételeiket, kérdéseket a Polgármesteri
Hivatalban elhelyezett gyűjtőládán keresz-
tül juttathatják el a szerkesztőségnek.

ISSN 2060-4874